

Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Kasvava ja elinvoimainen Kuopio -ohjelma

Jukka Pitkänen, elinkeinojohtaja, Yrityspalvelu
Anu Häiväläinen, yhteyspäällikkö, Yrityspalvelu

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus

+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus

o Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan
- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus

- - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: <u>Kuopio 2030 strategia</u>			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen - Elinympäristö ja osallisuus - Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot - Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo - Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	o	Ei merkittäviä suoria vaikutuksia hyvinvointiin.
2	Elinvoimainen ja kasvava - Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyysympäristö - Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys - Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus - Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat - Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	++ ++ ++ ++ ++	Ohjelma on Elinvoimainen ja kasvava – strategiaohjelma ja sen kaikki toimenpiteet ovat suunniteltu toteuttamaan strategiaa. Ohjelman laatiminen ei vielä toteuta strategiaa, mutta ohjelman toimeenpanolla on merkittäviä ja pitkäaikaisia positiivisia vaikutuksia strategian toteutukseen.
3	Ilmasto- ja resurssiviisas - Kiertotalous ja resurssiviisaus - Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne - Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta - Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	++ o o +	Ohjelmassa on nostettu kiertotalouden yritysalueiden kehittäminen yhdeksi toimenpiteeksi, millä on selkeitä positiivisia vaikutuksia kiertotaloustoimialan kehittämiseen. Toisaalta yritysalueiden rakentamisen vaikutukset rakennusaikana ovat negatiiviset. Ohjelman toteutus pyritään tekemään huomioiden kestävä yhteiskuntarakenne, luonnon monimuotoisuus ja resurssiviisaus. Yhtenä kehitettävänä toimenpidekokonaisuutena on kokonaisturvallisuuden osaamiskeskuksen perustaminen ja toiminnan käynnistäminen, millä on

			positiivisia vaikutuksia huoltovarmuuteen ja kriisinsietokykyyn.
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä - Sujuva ja uudistuva toiminta - Uudistuva johtaminen - Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö - Kestävä talous	+ + o ++	Ohjelmaan on kirjattu toimenpiteitä, joissa uudistetaan elinvoimaan liittyviä toimintatapoja ja palvelumalleja. Ohjelma haastaa eri yksiköitä tekemään syvempää yhteistyötä yritysten palvelujen parantamiseksi ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi. Ohjelman toteutussuunnitelmassa on priorisoitu niitä toimenpiteitä, jotka ovat elintärkeitä kaupungin positiivisen tulovirran takaamiseksi ja jotka luovat edellytyksiä kestäväälle taloudelle.
	Poikkileikkaavat tavoitteet: Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys	+	Poikkileikkaavat tavoitteet otetaan huomioon toteutuksessa

Johtopäätös ja perustelut:

Elinvoimainen ja Kasvava Kuopio -ohjelma on strategiaohjelma, joka toteuttaa Kuopion kaupungin strategiaa. Ohjelman toteutuksella on merkittäviä ja pitkäaikaisia vaikutuksia erityisesti elinvoimaan ja positiiviseen tulokertymään. Ohjelman priorisoinnissa on huomioitu toimenpiteiden ajankohtaisuus ja taloudellinen vaikutus. Mikäli ohjelma saadaan onnistuneesti toteutettua, se voi merkittävästi parantaa kaupungin tulokehitystä ja vähentää työttömyyttä ja sitä kautta myös kaupungin menoja. Ohjelman toteutus vaatii yhteensovittamista ilmasto- ja resurssiviisauksella strategiaohjelman (Viksu Kuopio) kanssa, sillä uusien yritysalueiden, kuten myös muun infran rakentaminen tarkoittaa useimmiten luontoarvojen heikkenemistä ko. alueilla. Toisaalta tulevaisuuden painopiste on yhä enenevässä määrin kaavoittaa yritysalueita puhtaan siirtymän ja kiertotalouden liiketoimintaa varten ja houkuttaa Kuopioon yrityksiä, joiden avulla Kuopio pystyy saavuttamaan kunnianhimoiset hiilineutraaliustavoitteensa.

Vaikutukset ihmisiin (Ennakoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:

Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki_x_ Aikuiset___ Ikääntyneet___

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa "Lapsivaikutusten arviointi"

Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	+	Mikäli ohjelmalla saadaan kaupungin tuloja lisättyä, sillä on pitkäaikainen positiivinen vaikutus palveluiden rahoittamiseen ja sitä kautta saatavuuteen kaikkialla Kuopiossa

2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmisuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	o	Vaikutus kutakuinkin neutraali
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteen käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	o	Vaikutus kutakuinkin neutraali
4	Terveysteen (fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen)	o	Vaikutus kutakuinkin neutraali
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	o	Vaikutus kutakuinkin neutraali
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	+	Ohjelman toteutuksella on positiivisia vaikutuksia työllisyyteen uusien työpaikkojen kautta ja sitä kautta väestöryhmien toimeentuloon ja taloudelliseen hyvinvointiin
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	o	Vaikutuksiltaan neutraali
Johtopäätös ja perustelut Ohjelman vaikutukset ihmisiin ovat enimmäkseen neutraaleja tai lievästi positiivisia. Positiivisia vaikutuksia tulee yksityisen sektorin työpaikkojen syntymisen kautta, mikä vaikuttaa positiivisesti väestöryhmien toimeentuloon, taloudelliseen hyvinvointiin, palveluiden rahoitukseen ja saatavuuteen koko Kuopiossa. Tätä kautta voi tulla positiivisia vaikutuksia myös yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kun hyvinvointieroja saadaan laskettua.			

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)	o	
2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)	o	
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemyksensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)	o	
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	o	
Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla) Ei suoria lapsivaikutuksia, korkeintaan pieniä positiivisia vaikutuksia perheiden taloudellisen hyvinvoinnin ja palveluiden saatavuuden ja laadun parantamisen kautta, ks. edellä vaikutukset ihmisiin.			

Vaikutukset maaseutuun (Ennakoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)	o	
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)	++	Ohjelman toteutuksella pyritään tarjoamaan laadukkaat yrityspalvelut koko Kuopiossa. Uudenlaisella organisointimallilla yritysten aktiivista kontaktointia ja kehittämistä lisätään. Tämän avulla pyritään parantamaan yrityspalveluiden tavoitavuutta myös maaseudun yrityksissä ja kehittämään maaseudun elinkeinojen monipuolisuutta.

3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)	o	Neutraali vaikutus
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?		Kohdentamalla toimenpiteitä erityisesti maaseudulle. Lisäksi uudenlaisen tehostetun yritystonttimyyntiprosessin avulla saadaan myös maaseudun yritystontit paremmin esille.
Johtopäätös ja perustelut Vaikutukset maaseudulle ovat positiivisia ja niitä voidaan vahvistaa kohdentamalla toimenpiteitä voimakkaammin maaseudulle.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakkoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttötymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	o	Tulevissa yrityshankkeissa nämä vaikutukset arvioidaan osana YVA-menettelyä hankekohtaisesti – ennakkoarviointi erittäin vaikeaa ja epäluotettavaa.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	-	Negatiivinen vaikutus niiden yritystonttien osalta, joiden käyttöönotto ja rakentaminen vaatii metsän hakkaamista.
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	+	Voi olla positiivisia vaikutuksia, mikäli saadaan ilmastomyönteisiä yrityshankkeita Kuopioon ohjelman toteutuksen myötä.
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	+-	Yritysalueiden ja yritysten uusien toimintojen rakentaminen käyttää aina jossain määrin luonnonvaroja. Kiertotalousyritysalueita kehittämällä voidaan kuitenkin vaikuttaa jätteen määrän vähentämiseen, kierrätysasteeseen ja luonnonvarojen käyttöön (korvaavat materiaalit).
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön	o	Voi olla vähäisiä vaikutuksia maisemaan – teollisuusalueiden kehityksen osalta.
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	+-	Yritysalueiden kehittäminen pyritään tekemään kestävästi lähelle hyviä liikenneyhteyksiä, jolloin mahdollistetaan tiivis yhdyskuntarakenne.
Johtopäätös ja perustelut Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon pyritään huomioimaan ohjelman toteutuksessa – tämä vaatii kompromisseja ja yhteensovittamista, sillä yritysalueiden kehittäminen metsävoittoisessa kaupungissa tarkoittaa usein metsän hakkaamista uuden yritysalueen alta. Ohjelmassa keskitytään erityisesti puhtaan siirtymän ja kiertotalouden yritysalueiden kehittämiseen ja vihreän siirtymän yritysten houkutteluun alueelle. Näillä toimenpiteillä voi puolestaan olla erittäin positiivinen vaikutus pitkällä tähtäyksellä kasvihuonekaasujen ja			

ilmastopäästöjen vähentämiseen, jätteiden määrään ja kierrätysasteeseen ja siten resurssiviisauteen. Siks voidaan sanoa, että ohjelmalla on sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia ympäristöön ja ilmastoon

Ennakkoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	o	Neutraali vaikutus
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	++	Ohjelmalla haetaan merkittäviä positiivisia vaikutuksia kaupungin talouteen
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	++	Ohjelma pyrkii kehittämään yrityspalveluprosessien tuloksellisuutta ja tuottavuutta sekä lisäämään yrityksiin vaikuttavien toimintatapojen ketteryyttä ja asiakasystävällisyyttä
Johtopäätös ja perustelut Ohjelmalla on merkittäviä ja pitkäkestoisia positiivisia vaikutuksia kaupungin talouteen.			

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenne- ja ympäristöpolitiikasta tai kunnan talouspolitiikasta.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	++	Uusien yritysalueiden kaavoittaminen ja yritystonttiprosessien kehittäminen parantaa yritysten toimintaympäristöä.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	++	Uusien vihreän siirtymän ja kiertotalouden yritysten hankinta alueelle monipuolistaa elinkeinorakennetta entistään. Matkailun edistämisen kautta pyritään vaikuttamaan positiivisesti myös palvelualan kehittämiseen.
3	Työpaikkojen muodostumiseen	++	Työpaikkojen muodostumiseen pyritään ohjelmassa vaikuttamaan monin keinoin mm. lisäämällä yritysten sijoittumista alueelle sekä edistämällä yritysten kehittymistä eri keinoin.
4	Yritysten kehittämiseen	++	Ohjelmassa pyritään löytämään keinoja yritysten kehittämiseen mm. kattavamman kontaktoinnin, tarvekartoitusten ja digitaalisten palveluiden kautta.
5	Yritysten työvoiman saantiin	+	Yritysten aktiivinen kontaktointi ja kohtaannon palveluiden kehittäminen pitäisi parantaa yritysten työvoiman saantia.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	+	Voi nostaa tavara- ja työpaikkaliikenteen määrää.
7	Yritysten asiakasvirtaan	+	Yritysten ja työllisten määrän lisääntyessä myös asiakasmäärät yrityksissä kasvavat.
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	o	
Johtopäätökset ja perustelut Ohjelmalla on paljon positiivisia vaikutuksia yrityksiin ja niiden toimintaympäristöön.			